

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ФОНДОВОГО РИНКУ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19

О. О. ВОРОНІНА, канд. екон. наук, доц.,
доц. кафедри економічної теорії та міжнародної економіки
В. М. САВЧЕНКО, студ.
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Одним з головних індикаторів, що відображають стан світової та національної економіки в країнах ринкового типу прийнято вважати стан та тенденції розвитку фондового ринку, оскільки він досить чутливий та динамічний до зовнішніх (світових) та внутрішніх (національних) факторів впливу. Біржові новини тісно пов'язані з новинами про події в економіці та політичній сфері, які відображаючи ці зміни на динаміці цін різних інвестиційних активів.

Саме тому на тлі поширення епідемії в березні відбулося повсюдне зниження котирувань на фондових ринках. Розширення географії і прискорення темпів поширення коронавірусної інфекції COVID-19 за межами Китаю призвело до погіршення ситуації на глобальних ринках відображала глобальний процес реакції ринків на поширення пандемії коронавірусної інфекції і відсутність впевненості супроводжувалося зниженням фондових індексів. Учасники фондового ринку почали продавати акції компаній, які постраждали найбільше – підприємства, що працюють у сфері автомобілебудування, авіакомпанії та аеропорти, компанії сфери туризму і готельного бізнесу, освіти, нерухомості, виробництва промислової продукції, роздрібної торгівлі, транспорту і логістики. Поширення COVID-19 по всьому світу привело до зменшення попиту на нафтопродукти: бензин, авіаційний газ та інші. Так американський індекс акцій S&P 500 досяг мінімального значення у березні, знизившись з початку місяця на 24,3%, падіння провідного британського зведеного індексу FTSE Emerging Index знизився за березень на 24,6%, що привело до втрат у розмірі 160 мільярдів фунтів. У Франції і Німеччині індекси впали більше ніж на 12%. Постраждала так само кіноіндустрія. Її збитки підраховують близько 1,5 мільярдів доларів. Прибуток американське компанії USP знизилася на 26% через локдаун по країні. Бізнесу навіть довелося просити допомоги у держави. Індикатор «страху» VIX в середині березня досяг 83 пунктів, перевищивши історичний максимум листопада 2008 року після чого знизився до 42 пунктів вже у квітні 2020 року.

Підтримку ринку цінних паперів в звітний період надали заходи провідних центральних банків, які підтримали ринок фіксуванням справедливої вартості фінансових інструментів, що дозволило учасникам ринку здійснювати покупки цінних паперів без побоювань їх подальшої негативної переоцінки.

Після таких заходів почалося стрімке зростання і учасники ринку вже в першій декаді квітня змогли відіграти приблизно половину падіння. Поступової стабілізації глобальних ринків сприяли масштабні заходи підтримки в

провідних країнах. ФРС США оголосила про зниження діапазону ставки Fed Funds до 0-0,25%, прийняла рішення закуповувати казначейські та іпотечні цінні папери в необхідній кількості, запустила корпоративні кредитні лінії RMCCF і SMCCF, кредитний механізм TALF для підтримки кредитів споживачам і підприємствам, створила новий фонд кредитування компаній малого і середнього розміру MSLF. Збільшення попиту на ліквідність ФРС розширила терміни і ліміти операцій репо, а з урахуванням зростання вартості доларових запозичень на глобальних ринках оголосила про розширення свопліній в доларах США з центральними банками. ЄЦБ запустив програму викупу облігацій PEPP обсягом 750 млрд євро, інші країни також розширили програми викупу активів (Банк Англії, Банк Японії). Обсяг фіскальних заходів підтримки, оголошених в розвинених країнах досягає 10-20% ВВП.

Але не дивлячись на наслідки які пандемії зробила згубно на бізнес великих і дрібних компанії, знайшлися компанії які багаторазово примножили свій дохід на пандемії. Прикладом стала канадська компанія Shopify – онлайн майданчик для мільйона магазинів. Ціна акцій у березні склала 580\$, а до червня піднялася на майже на 600\$ і складала загалом ціну за акцію – 1 180\$! Так само ще одним переможцем над пандемією виявилася Zoom, який на подив випередив навіть Skype – найвідомішим і представницьким застосуванням для відеозв'язку. Акції цієї компанії вирости на 100\$ з березня по червень.

І звичайно ж на цей час найвигідніше звертати увагу на активи біотехнологічних і фармацевтичних компаній. Передусім, на ті, які займаються розробкою вакцини або ліків від коронавірусу. Котирування Inovio Pharmaceuticals підскочили після того, коли вона повідомила 3 березня, що прискорює розробку вакцини від коронавірусу і розраховує в квітні почати клінічні тести в США. Того дня її акції подорожчали відразу на 70%, а згодом на 22,1%. Акції Johnson & Johnson збільшилися в ціні з другої декади березня більш ніж на 30%. Акції BAYER – вирости більш ніж на 40%. Цінні папери Pfizer – піднялися більш ніж на 30% лише за 3 місяця. Ще кращу динаміку продемонстрував біткоїн. Його курс, після зниження до \$3800, зріс до колишнього рівня в \$8000 за півтора місяці. Зараз актив торгується на рівні в \$54000. В цілому, акції IT-сектору, фармацевтичних компаній, харчовий ретейл, високотехнологічні компанії та золото сьогодні має мають високу ступінь ліквідності та показують позитивні темпи зростання.

Підсумовуючи вищенаведене, можна зробити висновок, що фондовий ринок це своєрідний майданчик, який дозволяє шляхом регулювання обороту цінних паперів капіталізувати вартість компаній, а також залучати і переміщати грошовий ресурс в найбільш перспективні сектори економіки. Криза будь-якого характеру, не зупиняє розвиток фінансового ринку, вона створює невелику паузу, щоб поміняти внутрішню структура перерозподілу капіталу, шляхом використання різних інструментів і змінює цілі та можливості різних гравців та учасників ринку. Як сказав відомий інвестор Джим Роджерс: кращий час для інвестицій – це криза.